

MGOPS.0300.2.2023

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE w GMINIE
USTRZYKI DOLNE
za 2022 rok**

MARZEC 2023 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 -2025 został przyjęty Uchwałą Nr XLIX/649/22 Rady Miejskiej w Ustrzykach Dolnych z dnia 19 stycznia 2022 r.

Celem Programu jest wypracowanie sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy. Adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Ustrzyki Dolne, przede wszystkim ofiar przemocy w rodzinie, jej sprawców i świadków.

W realizacji Programu uczestniczą specjaliści zaangażowani w pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy, instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie.

Opracowanie i realizacja gminnego programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc; zwiększenie dostępności i skuteczności programów profilaktycznych, profesjonalnej edukacji osób działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą, prowadzenie programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy, dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem, propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, motywowanie społeczności lokalnych, mass mediów, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy.

Adresatami gminnego programu są:

1. Ofiary i sprawcy przemocy;
2. Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci;
3. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy;
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy sądu, policjanci, wychowawcy, nauczyciele, terapeuci, socjoterapeuci, kuratorzy społeczni, pracownicy służby zdrowia, duchowni);
5. Przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi);
6. Społeczeństwo.

CEL GŁÓWNY:

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel ten oparty jest na realizacji zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy oraz pracy ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań i postaw tj.:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
2. zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
3. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy;
2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie;
3. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada:

1. uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie;
2. promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy;
3. edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie;
4. działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

DZIAŁANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PROGRAMU

I. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie.

1. Zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiarów problemu przemocy w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, sądowe, ośrodka pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, szkół, poradni psychologiczno - pedagogicznej).
2. Monitorowanie problematyki przemocy w rodzinie oraz udzielanej pomocy.
3. Zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych.

II. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie.

1. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie m.in. poprzez organizowanie prelekcji, pogadarek, warsztatów profilaktycznych oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych (ulotek, broszur, wizytówek) w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki.
3. Organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.
4. Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom.

III. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

1. Szkolenia grup zawodowych z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla potrzeb współpracy w grupach roboczych.
2. Szkolenie dotyczące problemu przemocy w rodzinie dla członków grup roboczych oraz członków zespołu interdyscyplinarnego wraz z dodatkowymi

kosztami związanymi z zapewnieniem m.in cateringu, zakupem artykułów żywnościowych, napojów, wody, kawy, herbaty oraz innych artykułów.

IV. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.

1. Udzielanie przez ośrodek pomocy społecznej pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.
3. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez podejmowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (np. organizowanie szkoleń i warsztatów edukacyjnych).
4. Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw.
5. Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do udziału w programach korekcyjno - edukacyjny.

Podmiotem odpowiedzialnym za **koordynację działań** wyznaczonych w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ustrzyki Dolne na lata 2022 – 2025” jest **Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych** przy współpracy z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendą Powiatową Policji,
- Placówkami oświatowymi,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Sądem Rejonowym w Lesku,
- Prokuraturą Rejonową w Lesku,
- Poradnią Leczenia Uzależnień,
- Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia SOS w Lesku

Zespół Interdyscyplinarny w 2022 roku realizował cele i działania zawarte w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Pomocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ustrzyki Dolne na lata 2022 – 2025” w następujący sposób:

I. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie.

W 2022 r. zwołano 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas spotkań Zespołu omawiano problemy zjawiska przemocy w rodzinie występujące w jednostkach reprezentowanych przez członków Zespołu, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty”, ustalano plany działań w indywidualnych przypadkach. Monitoring problemu przemocy odbywa się na podstawie protokołów ze spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz notatek służbowych pracowników socjalnych i dzielnicowych z wizyt w środowisku.

II. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie.

Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym. Działanie było realizowane poprzez: dystrybucję ulotek, plakatów skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie, umieszczenie plakatów na tablicy informacyjnej w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej i innych instytucjach, a także stronę internetową prowadzoną przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych.

Zrealizowanie programów profilaktycznych dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez placówki oświatowe w formie pogadarek z uczniami na temat zachowań agresywnych kierowanych do rówieśników w formie słownej lub fizycznej.

Prowadzenie warsztatów przez placówki oświatowe z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych „Młodzież i dzieci od dziś bezpieczni w sieci”. Prowadzenie warsztatów dot. przeciwdziałania przemocy „Budowanie relacji bez przemocy”.

Prowadzenie prelekcji dotyczących bezpieczeństwa, agresji i zjawiska przemocy przez przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Ustrzykach Dolnych. Spotkania odbywały się w roku szkolnym 2021/2022 w szkołach na terenie Gminy Ustrzyki Dolne i uczestniczyli w nich uczniowie oraz nauczyciele. Działania w/w są edukacyjne i mają na celu profilaktykę w zapobieganiu powstawania przemocy w rodzinie.

III. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Przeprowadzone zostały dwa szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Szkolenie pt „Procedura Niebieskie Karty. Założenie i zamykanie Niebieskiej Karty” zorganizowane we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ustrzykach Dolnych w dniu 9 września 2022. Drugie szkolenie pt. „Procedura Niebieskie karty” zorganizowane przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w dniu 13 października 2022 r. dla przedstawicieli placówek oświatowych, pomocy społecznej, funkcjonariuszy policji, służby zdrowia, przedstawicieli gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, instytucji pozarządowych.

IV. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy

Pracownicy socjalny w ramach pracy socjalnej udzielają informacji i wyjaśnień głównie ofiarom przemocy domowej o możliwościach uzyskania wsparcia (w ramach indywidualnych kontaktów z zainteresowanymi), informacji w zakresie przepisów prawnych oraz stosowania procedury związanej z przemocą w rodzinie przekazywali informacje sprawcom przemocy o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie.

Prowadzone jest poradnictwo w Punkcie Konsultacyjnym Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ustrzykach Dolnych ul. Pionierska 10. Można skorzystać z porad specjalistów (prawnika, psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, psychoterapeutę ds. uzależnień, socjologa). Porady udzielane są bezpłatnie m.in. dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Na terenie gminy jest zlokalizowany Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, który zapewnia schronienie dla osób doświadczających przemocy.

Na terenie powiatu bieszczadzkiego funkcjonuje punkt nieodpłatnej pomocy prawnej gdzie można skorzystać z porad adwokata i radcy prawnego. Pomoc udzielana jest dla: osób uprawnionych do pomocy społecznej z powodu m.in. niepełnosprawności i przemocy w rodzinie w tym: młodzieży do 26 roku życia, weteranów, osób powyżej 65 roku życia, posiadaczy Karty Dużej Rodziny, każdego zagrożonego lub poszkodowanego katastrofą naturalną, awaria techniczną, klęską żywiołową.

Od 1 marca 2018 r. w Ustrzykach Dolnych na ul. 29 Listopada 42 funkcjonuje Poradnia Leczenia Uzależnień. Poradnia oferuje terapię dla osób uzależnionych i członków ich rodzin (współuzależnienie, DDA). Oddziaływania terapeutyczne realizowane są przez zespół terapeutyczny składający się z lekarza specjalisty psychiatry, specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień. Przy przyjęciu do poradni nie jest wymagane skierowanie. Pacjenci nieubezpieczeni mają udzielane świadczenia bezpłatnie.

Na terenie gminy Ustrzyki Dolne funkcjonuje Poradnia Zdrowia Psychicznego w której można skorzystać z porad psychologa, psychiatry oraz pomocy w ramach psychoterapii indywidualnej, psychoterapii grupowej oraz terapii rodzinnej. Z pomocy mogą skorzystać:

- osoby pełnoletnie
- doświadczający problemów natury emocjonalnej i psychicznej,
- cierpiący z powodu nadmiernego obciążenia stresem;
- osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej (np. rozwód, utrata pracy, żałoba, konflikt w rodzinie, reakcja na ciężką chorobę i inne);
- osoby mające trudności w funkcjonowaniu społecznym;
- nie radzące sobie z odczuwanym przygnębieniem i apatią, mających problemy z jedzeniem;
- osoby u których rozpoznano chorobę psychiczną.

Pacjenci przyjmowani są bez skierowania, bezpłatnie w ramach kontraktu z NFZ. W przypadku chęci skorzystania z usług wyłącznie psychologa lub psychoterapeuty wymagane jest skierowanie od lekarza.

Funkcjonuje świetlica opiekuńcza „Pełna Chata” działająca w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, zapewniająca dzieciom z terenu powiatu bieszczadzkiego opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań. Prowadzi zajęcia o charakterze edukacyjnym, kompensacyjno - wyrównawczym, działania służące rozwijaniu zdolności i umiejętności dzieci, zajęcia plastyczne i taneczne oraz wycieczki między innymi do teatru, kina i muzeów. Ponadto w Świetlicy znajduje się sala komputerowa, która wyposażona jest w 6 stanowisk komputerowych, sala sportowa w której znajdują się drabinki, maty sportowe oraz lustra do zajęć tanecznych, sala zabaw w której dzieci znajdą wszelkiego rodzaju gry, materiały edukacyjne, akcesoria plastyczne. Oprócz tego w placówce dzieci mogą korzystać ze stołu bilardowego, grać w piłkarzyki, Cymbergaja, stołu pingpongowego oraz Xboxa. Placówka w ciągu roku szkolnego, w dni robocze, działa od poniedziałku do piątku, w godzinach od 12⁰⁰ do 18⁰⁰, a czas wsparcia dziecka to maksymalnie 6 godzin dziennie. W dni wolne od nauki szkolnej, godziny otwarcia świetlicy są dostosowane do potrzeb wychowanków i ich rodziców, ustalane wg. kalendarza organizacji roku szkolnego obowiązującego w danym roku kalendarzowym, podawane do wiadomości we wrześniu oraz w tygodniu poprzedzającym dni wolne.

Na terenie gminy Ustrzyki Dolne działa Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej, który świadczy pomoc: psychologiczną, psychoterapię indywidualną, rodzinną, grupową, psychospołeczną dla dzieci poniżej 7 roku życia, do ukończenia 21 lat, a także dla rodzin i opiekunów prawnych.

Z uwagi na brak placówki na terenie najbliższych powiatów prowadzącej zajęcia korekcyjno - edukacyjne dla sprawców przemocy nie mogło zostać zrealizowane działanie zawarte w harmonogramie pracy gminnego Natomiast z uwagi na brak środków finansowych na realizację działania w formie grup wsparcia nie zostało zrealizowane działanie zawarte w pkt 4 harmonogramu.

MONITORING I EWALUACJA

Na podstawie dokumentacji prowadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze wynika, że liczba wszczętych procedur „Niebieskie karty” oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest na podobnym poziomie jak w ubiegłym roku.

Procedura „Niebieskie Karty” w 2022 r.

1. Liczba **ogółem** sporządzonych „Niebieskich Kart A” (formularz dotyczący zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie) - **28**
w tym przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:
 - a) policji - **22**
 - b) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - **4**
 - c) Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - **0**
 - d) oświaty - **1**
 - e) ochrony zdrowia - **1**

2. Liczba prowadzonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”:
a) liczba utworzonych w 2022 r. grup roboczych **26**
b) liczba posiedzeń grup roboczych **110**
c) liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie, których w/w postępowanie dotyczyło **77**
e) liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, których w/w postępowanie dotyczyło **39**

3. Liczba sporządzonych „**Niebieskich Kart C**” przez Zespół Interdyscyplinarny / grupę roboczą (formularz wypełniony w obecności osoby doznającej przemocy w rodzinie w czasie spotkania grupy roboczej) **17**

4. Liczba sporządzonych „**Niebieskich Kart D**” przez Zespół Interdyscyplinarny/ grupę roboczą (formularz wypełniony w obecności osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie w czasie spotkania grupy roboczej) **12**

Działania pomocowe prowadzone przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” w odniesieniu do osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie w 2022 r.

1. Działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
1	Psychoterapia dla osób współuzależnionych
5	Wsparcie psychologa
10	Objęcie dozorem kuratora
2	Pomoc prawna
1	Wsparcie asystenta rodziny
20	Przeprowadzenie rozmów motywujących
4	Wszczęcie procedury „Niebieskie karty”

2. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
2	Psychoterapia dla osób uzależnionych
7	Wniosek do Prokuratury Rejonowej o przymusowe leczenie odwykowe
4	Wniosek do Prokuratury o podjęcie działań w stosunku do sprawcy przemocy
2	Skierowanie do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe
6	Objęcie dozorem kuratora sądowego
2	Wsparcie psychologa

3. Działania podejmowane wobec świadków przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
6	Wsparcie psychologa
9	Wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny

4. Działania podejmowane wobec dzieci doświadczających przemocy w rodzinie.

Liczba dzieci objętych działaniami	Podjęte działania
1	Skierowanie wniosku do Sądu o wgląd w sytuację dziecka
4	Objęcie dziecka pomocą psychologiczno - pedagogiczną

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025 finansowane były z budżetu Gminy.

W 2022 roku na prowadzenie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego została zaplanowana kwota **9.500,00 zł**. Wykorzystano kwotę **6 338, 10 zł**.

Środki zostały przeznaczone na szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, koszty spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego, zakup materiałów biurowych, opłata za posiadanie telefonu z którego korzystają członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, opłata za przesyłki pocztowe.